

Избор на дървета и храсти, според качества та им и условията на средата

Преди да засаждаме дръвчета и храсти трябва внимателно да подберем видовете, в зависимост от целта и мястото. Различните видове имат различни изисквания към почвените и климатичните условия и трябва да се подберат подходящи.

Разсадници за фиданки и карта с местоположението им в България можете да видите на сайта на Асоциацията на производителите на декоративни растения в България www.nurserybg.eu

С каква цел залесяваме?

Целите на залесяване могат да бъдат различни:

- създаване на нови гори с цел производство на дървесина и недървесни горски продукти,
- поддържане или възстановяване на природните местообитания,
- защита на почвите, водите, сгради и обекти на техническата инфраструктура като: противоерозионни залесявания, ветрозащитни пояси, за укрепване на брегове на реки и др.,
- осигуряване на паша за пчели,
- поддържане на ландшафта и с декоративни цели (за украса),
- производство на семена (семепроизводствени насаждения) на горски видове,
- създаване на научноизследователски и учебноопитни гори,
- за дендрариуми и др.

Всяко залесяване постига повече от една цел. При всички случаи дърветата и храстите създават определени условия, произвеждат кислород и пречистват въздуха, дават сянка, осигуряват място за гнездене на птиците, придават естетически вид на пейзажа.

Видове подходящи за създаване на нови гори и техните качества

Посочваме различни качества на дървесните и храстови видове, които могат да бъдат сами по себе си цел на засаждането.

На по-богати почви и с наличие на достатъчно влага

Дървета

- Бял бор (*Pinus sylvestris L.*) - горскостопанско дърво
- Черен бор (*Pinus nigra Arnold*) - горскостопанско и декоративно дърво
- Смърч (*Picea abies (L.) Karsten*) - горскостопанско дърво, което се използва често като декоративно дърво в паркове и градини, заради красивата си осанка
- Планински бряст (*Ulmus glabra Huds.*) - горскостопанско, лечебно и медоносно растение

- Полски бряст (*Ulmus minor* Miller) - лечебно, декоративно и горскостопанско дърво
- Обикновен габър (*Carpinus betulus* L.) - горскостопанско дърво
- Обикновен бук (*Fagus sylvatica* L.) - горскостопанско и лечебно дърво
- Кестен (*Castanea sativa* L.) - горскостопанско, за храна, медоносно и декоративно растение
- Летен дъб (*Quercus robur* L.) - горскостопанско дърво
- Зимен дъб (*Quercus petraea* (Matt.) Liebl.) - горскостопанско дърво
- Явор (*Acer pseudoplatanus* L.) - декоративно, горскостопанско и медоносно растение
- Шестил (*Acer platanoides* L.) - декоративно, горскостопанско, багрилно, медоносно, хранително, фуражно и лечебно растение
- Полски ясен (*Fraxinus oxycarpa* M. Bieb. ex. Willd.) - лечебно, декоративно и горскостопанско растение
- Планински ясен (*Fraxinus excelsior* L.) - горскостопанско, декоративно, хранително, багрилно, лечебно, фуражно и медоносно растение.

На по-бедни и сухи почви

Дървета

- Черен бор (*Pinus nigra* Arnold) - горскостопанско и декоративно дърво
- Келяв габър (*Carpinus orientalis* Mill.) - за почвозащитни функции
- Полски бряст (*Ulmus minor* Miller) - лечебно, декоративно и горскостопанско дърво
- Южна копривка (*Celtis australis* L.) - декоративно растение, а плодовете се използват за храна
- Благун (*Quercus frainetto* Ten.) - горскостопанско, жълъдите се ползват за храна
- Цер (*Quercus cerris* L.) - лечебно, декоративно дърво поради красивата си добре оформена корона
- Пърнър (*Quercus coccifera* L.) - противоерозионно, почвозащитно растение
- Космат дъб (*Quercus pubescens* Willd.) - горскостопанско дърво
- Клен (*Acer campestre* L.) - горскостопанско, медоносно, фуражно и лечебно растение
- Мекиш (*Acer tataricum* L.) - горскостопанско, медоносно, декоративно, багрилно и лечебно растение
- Сребролистна липа (*Tilia tomentosa* Moench) - декоративно, лечебно и медоносно растение
- Люляк (*Syringa vulgaris* L.) - декоративно растение, цветовете се използва в парфюмерията
- Мъждрян (*Fraxinus ornus* L.) - горскостопанско, декоративно, лечебно, багрилно и медоносно дърво
- Глог (*Crataegus monogyna* Jacq.) - лечебно и декоративно растение
- Кукуч (*Pistacia terebinthus* L.) - багрилно растение и подправка, за декоративни цели

Храсти

- Обикновена леска (*Corylus avellana* L.) - за храна, лечебно, медоносно растение
- Драка (*Paliurus spina-christi* Mill.) - лечебно, медоносно, багрилно и декоративно растение

- Смардлика (*Cotinus coggygia Scop.*) - лечебно, багривно, декоративно растение

Подходящи за декоративни цели

Дървета

- Смърч (*Picea abies (L.) Karsten*)
- Тис (*Taxus baccata L.*)
- Див рожков (*Cercis siliquastrum L.*)
- Бреза (*Betula pendula Roth*)
- Цер (*Quercus cerris L.*)
- Дрян (*Cornus mas L.*)
- Явор (*Acer pseudoplatanus L.*)
- Шестил (*Acer platanoides L.*)
- Конски кестен (*Aesculus hippocastanum L.*)
- Сребролистна липа (*Tilia tomentosa Moench*)
- Едрolistна липа (*Tilia platyphyllos*)
- Дребнолистна липа (*Tilia cordata Mill.*)
- Люляк (*Syringa vulgaris L.*)
- Мъждрян (*Fraxinus ornus L.*)
- Полски ясен (*Fraxinus oxycarpa M. Bieb. ex. Willd.*)
- Планински ясен (*Fraxinus excelsior L.*)
- Южна копривка (*Celtis australis L.*)
- Офика (*Sorbus aucuparia L.*)
- Лавровишна (*Prunus laurocerasus*)
- Кукуч (*Pistacia terebinthus L.*)
- Чинар (*Platanus orientalis L.*)

Храсти

- Кучешки дрян (*Cornus sanguinea L.*)
- Драка (*Paliurus spina-christi Mill.*)
- Черно френско грозде, Касис (*Ribes nigrum L.*)
- Кисел трън (*Berberis vulgaris L.*)
- Смардлика (*Cotinus coggygia Scop.*)
- Маслиноподобно бясно дърво (*Daphne oleoides Schreber*)
- Брадавичест чашкодрян (*Euonymus verrucosus Scop.*)

Лиани

- Бръшлян (*Hedera helix L.*)

Подходящи за укрепване на почвата

Тези видове имат здрави, дълбоки и силно разклонени корени във всички посоки, които задържат почвата и укрепват терена. Такива са:

- Хвойни (*Juniperus sp.*)
- Тамарикс (*Tamarix sp.*)
- Кисел трън (*Berberis vulgaris L.*)
- Люляк (*Syringa vulgaris L.*)
- Драка (*Paliurus spina-christi Mill.*) и др.

Медоносни видове

Списък с медоносни дървесни и храстови видове от българската флора можете да видите [тук](#).

Подходящи за засаждане при атмосферно и почвено замърсяване

Това са видове устойчиви на атмосферни и почвени замърсявания, проявяващи устойчивост към прах, пушек и промишлени емисии:

- Дъбове (*Quercus sp.*),
- Копривки (*Celtis sp.*),
- Явор (*Acer pseudoplatanus L.*)
- Хвойни (смрики) (*Juniperus spp.*)
- Тис (*Taxus baccata*)
- Смардлика (*Cotinus coggygria Scop.*)
- Тамарикс (*Tamarix sp.*) и др.;

Групи видове спрямо екологичните условия

Различните видове дървета и храсти растат и се развиват най-добре при различни условия. Засаждането им на подходящи места осигурява успех и за прихващане, и за нормално развитие на дръвчетата. Препоръчително е фиданките да се вземат от най-близкия разсадник, за да може дръвчетата да са добре адаптирани към местния микроклимат.

Ето няколко примера за видове с различни предпочитания към условията:

- **Светлолюбиви видове**, които изискват голямо количество светлина – бял бор, черен бор, бяла бреза, обикновен кестен, орех, дъбове, тополи, трепетлика, елши, явори, ясени, брястове, върби и др.
- **Сенкоиздръжливи видове**, които издържат в млада възраст продължително време под сянката на други растения – бяла ела, обикновен смърч, тис, бук, обикновен габър, конски кестен, шестил, липи, дрян и др.
- **Сухоустойчиви видове**, устойчиви на засушаване – черен бор, хвойни (смрики), полски клен, копривка, смардлика, люляк, мъждрян, сребролистна липа, драка, цер, благун, пърнар, космат дъб, полски бряст, мекиш, келяв габър и др.
- **Влаголюбиви видове**, понасят преовлажняване на почвата – върби, бяла и черна топола, бяла и черна елша, източен чинар, полски ясен и др.

Повече за избора на видове за залесяване сред природата вижте също [тук](#):